

IMF-beoordeling stabiliteit Nederlands financieel stelsel

Nader rapport | 05-10-2004

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal		
Plein 2		
2511 CR Den Haag		
Datum	Uw brief (Kenmerk)	Ons kenmerk
		FM 2004-01234 M
Onderwerp		
IMF-beoordeling stabiliteit Nederlands financieel stelsel		

Hierbij stuur ik u de beoordeling die het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft gemaakt over de stabiliteit van het Nederlandse financiële stelsel, evenals een speciaal achtergrondrapport van het IMF over het functionele toezichtmodel en een gedetailleerde evaluatie van het toezichtregime aan internationale standaarden en codes. Hierbij is het functioneren van de toezichthouders meegenomen.

De beoordeling over de stabiliteit van het financiële stelsel, in IMF-terminologie 'Financial System Stability Assessment', is uitgevoerd in het kader van het Financial Sector Assessment Program (FSAP), een in 1999 gestart initiatief van IMF en Wereldbank om de soliditeit van financiële stelsels in lidstaten te bevorderen. De bedoeling van FSAP is om voor elke lidstaat eens per tien jaar het financiële stelsel te beoordelen. Deelname aan dit programma is vrijwillig en de exacte inhoud van het onderzoek wordt in overleg met de betrokken lidstaat vastgesteld zodat de meest relevante terreinen aan bod komen.

Het rapport geeft een overzicht van het weerstandsvermogen van Nederlandse financiële instellingen, evalueert de effectiviteit van het toezicht op banken, verzekeraars, effecteninstellingen en betalingsverkeer. Speciale aandacht wordt geschonken aan het hervormde toezichtmodel voor de financiële sector en de betekenis voor het toezichtbeleid van een sector die wordt gekenmerkt door enkele grote financiële conglomeraten. Verder is het functioneren van de toezichthouders uitgebreid getoetst.

Beoordeling functioneel toezichtmodel

Het Nederlandse toezicht op het financiële stelsel wordt volgens het IMF gekenmerkt door een naar internationale maatstaven hoge kwaliteit. Met de in gang gezette hervorming van het financiële toezicht, waarin de sectorale verdeling van verantwoordelijkheden tussen toezichthouders plaats maakt voor een functionele taakverdeling tussen een prudentiële toezichthouder en een gedragstoezichthouder, bevindt Nederland zich in de ogen van het IMF in de voorste gelederen als het gaat om de modernisering van toezichtregimes. Het nieuwe raamwerk kan efficiënter werken en flexibeler inspelen op de toenemende cross-sectorale en innovatieve financiële activiteiten, producten en risicobeheer. Het IMF verwacht dat de Nederlandse benadering goed kan dienen als een model voor toezichthervormingen in andere

landen, in het bijzonder in stelsels die gedomineerd worden door grote en complexe financiële instellingen. Om het nieuwe toezichtmodel goed te laten functioneren dient elke toezichthouder een duidelijk eigen mandaat te hebben, benadrukt het IMF, zodat overlapping in werkzaamheden wordt voorkomen.

Test weerstandsvermogen financieel stelsel

Het IMF concludeert dat het financiële stelsel in Nederland sterk genoeg is om abrupte schommelingen in aandelenkoersen, wisselkoersen, rentestanden en kredietwaardigheid van bedrijven op te vangen. Uit simulaties met scenario's waarin bedrijfsschandalen een binnenlandse vertrouwenscrisis veroorzaken, of waarin een plotseling verlies van het internationale vertrouwen in de dollar optreedt, blijkt dat Nederlandse banken voldoende schokbestendig zijn. Vanwege de mondiale activiteiten van grote Nederlandse banken zijn zij het meest gevoelig voor externe schokken, terwijl zij relatief minder kwetsbaar zijn voor negatieve economische ontwikkelingen in Nederland, waaronder bijvoorbeeld een sterke daling van de huizenprijzen.

Ondanks het feit dat de omvangrijke hypotheekportefeuille van banken geen bedreiging voor de financiële stabiliteit vormt, adviseert het IMF de hypotheekrenteaf trek en de nationale hypotheekgarantie te heroverwegen, omdat deze regelingen de schommeling in huizenprijzen kunnen vergroten. De staatssecretaris van Financiën heeft de Tweede Kamer per brief van 16 juni desgevraagd uiteengezet dat het kabinet geen aanleiding ziet tot verdere maatregelen ten aanzien van de hypotheekrenteaf trek.

Ook verzekeraars zijn over het algemeen goed bestand tegen schokken op financiële markten. De solvabiliteitsbuffer van pensioenfondsen is door het grotere gewicht van aandelen in de beleggingsportefeuille het meest kwetsbaar voor een daling in beurskoersen. Vergeleken met banken en verzekeraars zijn pensioenfondsen eveneens gevoeliger voor veranderingen in rente en wisselkoersen. Voor een uitvoeriger samenvatting van de stresstesten in het kader van FSAP verwijs ik naar een artikel hierover in het kwartaalbericht september 2004 van de Nederlandsche Bank.

Evaluatie toezichthouders

Uit het IMF rapport zijn belangrijke conclusies te trekken met betrekking tot het functioneren van het toezicht op financiële markten in Nederland. Het IMF concludeert dat het toezicht in Nederland van hoog niveau is. In het rapport wordt tevens onderzocht in welke mate het toezicht voldoet aan de internationale standaarden ¹. Uit deze brede evaluatie van het functioneren van de financiële toezichthouders blijkt dat het toezicht aan de eisen van doelmatigheid en doeltreffendheid voldoet. In dit verband is het relevant om te vermelden dat in de Wet op het financieel toezicht (Wft) een artikel ² is opgenomen dat ziet op de evaluatie van de toezichthouders m.b.t. de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren. De eerste evaluatie van het functioneren van de toezichthouders in het nieuwe model zal drie jaar na inwerkingtreding van de Wft plaatsvinden.

Verder is van belang dat het toezicht op financiële markten de afgelopen jaren fundamentele wijzigingen heeft ondergaan qua omvang, inrichting en financieringssystematiek. Uitgangspunt bij de hervorming van het toezicht blijft doeltreffend, marktgericht en efficiënt toezicht.

Aanbevelingen toezichtbeleid

Op andere terreinen van toezichtbeleid doet het IMF verschillende aanbevelingen. Zo dient de bevoegdheidsverdeling tussen minister van Financiën en toezichthouders volgens het IMF duidelijk te zijn, bijvoorbeeld bij de goedkeuring van de begroting van toezichthouders en bij de goedkeuring van gekwalificeerde deelnemingen in grote banken en verzekeraars en bij de goedkeuring van de begroting van toezichthouders. Wat het laatste betreft wijs ik erop dat intussen via mandaatbesluiten (Stcrt 2003, 246 en 247 en Stcrt 2004, 247) geregeld is dat de toetsing van gekwalificeerde deelnemingen door de minister van Financiën zich voortaan beperkt tot banken dan wel verzekeraars die behoren tot de vijf grootste instellingen in Nederland qua balanstotaal respectievelijk bruto premie-inkomen. Toetsingscriterium is of sprake is van een ongewenste ontwikkeling van de financiële sector. Ook goedkeuring van deelnemingen door een bank in een buitenlandse bank die groter zijn dan 5% van het balanstotaal, zijn voorbehouden aan de minister van Financiën. In het kader van de Wet op het financieel toezicht zal ook op andere punten in de regelgeving meer helderheid komen over de taakafbakening tussen minister en toezichthouder.

Verder adviseert het IMF om prioriteit te geven aan de herziening van het depositogarantiestelsel en voortzetting van de internationale samenwerking met toezichthouders op het terrein van crisismanagement, vooral voor grote en complexe financiële instellingen. Voor beide onderwerpen geldt dat zij inderdaad voorrang hebben zowel in het nationale toezichtbeleid als in Europees verband.

De minister van Financiën,

namens deze,

De staatssecretaris van Financiën

J.G. Wijn

Bijlagen:

- Financial System Stability Assessment
- Rapport over het toezichtmodel
- Toets van toezichtregelgeving aan internationale standaarden

1: Deze standaarden zijn: Basel Core Principles for effective banking supervision, de IAIS Insurance Core Principles, IOSCO objectives and principles of securities regulation, de CPSS/IOSCO recommendations for securities settlement systems en de FATF recommendations for anti-money laundering and combating the finance of terrorism.

2: Artikel 1:27 van het Algemeen deel van de Wft welke deze zomer aan uw kamer is aangeboden, Kamerstukken II, 2003-2004, 29 708, nr. 2.